

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**“БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
У ГАЛУЗЯХ НАРОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА”**

(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ 2001

Підготовлено кандидатом економічних наук *М. М. Матюхою*

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
(Протокол № 6 від 11.01.01)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Матюха М. М. Навчальна програма дисципліни “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2001. — 40 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства”, плани семінарських і практичних занять, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

Для студентів, які навчаються за спеціальністю “Облік та аудит”.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2001

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства” вивчає принципи побудови бухгалтерського обліку в галузях народного господарства та на підприємствах різних форм власності; питання обліку виробничих процесів, коштів і цінних паперів, ресурсів і затрат, доходів та інших джерел; форми та порядок складання бухгалтерської звітності.

Програма розрахована на студентів, які здобули знання з дисциплін “Теорія бухгалтерського обліку”, “Бухгалтерський фінансовий облік”, “Управлінський облік”, що ґрунтуються на П(С)БО.

Мета дисципліни — засвоєння студентами теоретичних знань, набуття практичних навичок бухгалтерського обліку в госпрозрахункових підприємствах, бюджетних установах, кредитних інститутах України на основі Положень бухгалтерського обліку. Також студенти ознайомляться з основними нормативними актами, інструктивними документами з питань бухгалтерського обліку, звітності, оподаткування окремих галузей виробництва в умовах переходу на Положення (стандарт) бухгалтерського обліку.

Завдання дисципліни “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства” — вивчення питань удосконалення торговельно-посередницьких операцій в оптовій і роздрібній торгівлі, особливостей організації обліку у торгових підприємствах.

Під час вивчення дисципліни студенти опановують методику складання Кошторису доходів і витрат, облік витрат бюджетної установи за статтями, вивчають особливості обліку госпрозрахункових операцій бюджетними організаціями, а також розглядають особливості бухгалтерського обліку в інших галузях народного господарства.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
У ГАЛУЗЯХ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА”

№ пор.	Назва розділу і теми
	<i>I. Облік у галузях виробничої сфери</i>
1	Облік у капітальному будівництві та будівельному виробництві
2	Облік на підприємствах транспорту і зв'язку
3	Облік у сільському та лісному господарстві
	<i>II. Облік у торгівлі та громадському харчуванні</i>
4	Організація обліку в торгівлі та громадському харчуванні
5	Облік товарів та їх реалізації
6	Облік витрат обігу та фінансових результатів
7	Облік на підприємствах громадського харчування
8	Облік на підприємствах побутового обслуговування
	<i>III. Облік у кредитних установах та інших фінансових інститутах</i>
9	Облік у банках
10	Облік у страхових компаніях
11	Облік в інвестиційних компаніях і довірчих товариствах
	<i>IV. Облік у бюджетних установах</i>
12	Організація бюджетного обліку
13	Бюджетна класифікація та кошторис доходів і витрат бюджетної установи
14	Бухгалтерський облік у бюджетних установах
15	Оподаткування бюджетних установ. Неприбуткові організації
16	Звітність бюджетних організацій

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
У ГАЛУЗЯХ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА”

Розділ I. Облік у галузях виробничої сфери

Тема 1. Облік у капітальному будівництві та будівельному виробництві

Перехід бухгалтерського обліку на положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО). Будівельне виробництво. Замовники і підрядники. Фінансування капітальних вкладень. Особливості ціноутворення на будівельну продукцію. Проектно-кошторисна документація. Облік капітальних інвестицій згідно з П(С)БО 12 “Фінансові інвестиції”. Облік виробничих запасів згідно з П(С)БО 9 “Запаси”. Облік витрат за економічними елементами та статтями калькуляції згідно з П(С)БО 16. Облік реалізації. Облік фінансових результатів згідно з П(С)БО 3. Особливості обліку валових доходів, валових витрат у будівництві. Облік завершеного капітального будівництва (введення в дію виробничих потужностей та об’єктів).

Тема 2. Облік на підприємствах транспорту і зв’язку

Особливості функціонування підприємств транспорту і зв’язку та їх вплив на організацію обліку основних засобів. Облік основних засобів і нематеріальних активів відповідно до П(С)БО 7 і П(С)БО 8. Первинні документи з обліку перевезення вантажів. Облік виробничих запасів згідно з П(С)БО 9 “Запаси”. Облік затрат на підприємствах транспорту і зв’язку за новими стандартами бухгалтерського обліку. Облік реалізації та фінансових результатів на підприємствах транспорту і зв’язку.

Тема 3. Облік у сільському та лісному господарстві

Сільськогосподарське виробництво та його види. Рослинництво. Тваринництво. Переробка сільськогосподарської продукції. Лісове господарство. Облік основних засобів у сільському та лісному господарствах згідно з П(С)БО 7 і П(С)БО 8. Облік витрат на формування основного стада (субрахунок 155). Облік тварин на вирощуванні та відгодівлі (рахунок 21). Облік виробничих запасів. Облік витрат на виробництво згідно з П(С)БО 16. Облік реалізації. Облік валових витрат і валових доходів. Облік фінансових результатів.

Розділ II. Облік у торгівлі та громадському харчуванні

Тема 4. Організація обліку в торгівлі та громадському харчуванні

Поняття торгівлі та громадського харчування, особливості їх функціонування. Види торгівлі. Оптова і роздрібна торгівля. Посередницькі послуги.

Законодавча база з регулювання торгівлі та громадського харчування. Організація обліку в торгівлі та громадському харчуванні. Матеріальна відповідальність.

Тема 5. Облік товарів та їх реалізації

Первинні документи з обліку товарів. Облік надходження товарів в оптовій і роздрібній торгівлі. Облік товарів на складах і в магазинах. Торговельні націнки, знижки та їх облік, розподілення (субрахунок 285, П(С)БО 9). Тара, її види та облік (субрахунок 115, 284). Транспортно-заготівельні затрати, їх облік і розподілення (субрахунок 289).

Інвентаризація товарних запасів та облік їх результатів. Переоцінка товарів і тари. Облік товарних втрат. Нормування природних втрат, їх використання в торгівлі та громадському харчуванні.

Документальне оформлення надходжень і реалізації товарів оптом і в роздріб. Реалізація товарів і облік її результатів. Оподаткування в торговій діяльності.

Тема 6. Облік витрат обігу та фінансових результатів

Економічна сутність витрат обігу. Облік витрат обігу за економічними елементами і калькуляційними статтями. Облік фінансових результатів. Валові доходи, валові витрати торговельного підприємства.

Тема 7. Облік на підприємствах громадського харчування

Організація обліку у громадському харчуванні. Облік виробничих і товарних запасів. Облік витрат на виробництво і реалізацію готової продукції та товарів у громадському харчуванні. Облік фінансових результатів. Облік валових витрат валових доходів.

Тема 8. Облік на підприємствах побутового обслуговування

Основні види побутових послуг. Організація обліку на підприємствах побутового обслуговування. Нормативно-правове регулювання побутового обслуговування. Облік затрат на виробництво побутових послуг. Облік незавершеного виробництва. Облік реалізації послуг і фінансових результатів.

Оподаткування підприємств побутового обслуговування.

Облік валових доходів і валових витрат на підприємствах побутового обслуговування.

Розділ III. Облік у кредитних установах та інших фінансових інститутах

Тема 9. Облік у банках

Кредитні установи та організація обліку в них. План рахунків бухгалтерського обліку в банках. Активи банку та їх облік. Облік капіталу банку. Облік статутного, резервного та інших капіталів банку. Облік розрахункових операцій. Облік операцій банку з цінними паперами. Облік активних і пасивних операцій. Облік операцій з векселями. Облік валютних операцій. Облік кредитних операцій банку. Облік факторингових, лізингових і довірчих операцій банку. Облік фінансових результатів діяльності банку.

Оподаткування банків і облік податкових платежів.

Тема 10. Облік у страхових компаніях

Поняття страхової діяльності. Організація обліку у страховій компанії. Особливості Плану рахунків страхової компанії. Облік формування та розміщення страхових резервів. Страхові ризики. Облік розрахунків зі страховиками та страховими посередниками. Облік операцій з реалізації страхових платежів, операції перестраховування, облік результатів зміни технічних резервів.

Облік витрат страхової компанії. Облік виплат страхових сум. Облік технічних резервів. Облік прибутку та збитку. Оподаткування страхових компаній. Облік податкових платежів.

Тема 11. Облік в інвестиційних компаніях і довірчих товариствах

Поняття про інвестиційні компанії та довірчі товариства. Організація обліку в інвестиційних компаніях і довірчих товариствах. Облік активів. Облік капіталу. Облік інвестицій та їх фінансових результатів. Облік розрахунків з акціонерами.

Оподаткування інвестиційних компаній і довірчих товариств. Облік податкових платежів.

Розділ IV. Облік у бюджетних установах

Тема 12. Організація бюджетного обліку

Бюджетна система України. Характеристика бюджетних установ. Особливості бюджетного обліку. Законодавчі акти та нормативні документи, що регламентують облік у бюджетних організаціях.

Тема 13. Бюджетна класифікація та кошторис доходів і витрат бюджетної установи

Бюджетна класифікація. Статті витрат бюджетної установи. Кошторис доходів і витрат. Порядок складання кошторису. Лімітна довідка на витрати із бюджету. Штатний розпис. Порядок подання кошторису до вищестоящої організації та його затвердження.

Розділи кошторису. Доходна частина кошторису. Джерела позабюджетних коштів. Зведення доходів і платежів та відрахувань до бюджету позабюджетних коштів. Витратна частина кошторису. Умови, які необхідно враховувати при складанні кошторису.

Баланс виконання кошторису витрат. Структура активу і пасиву балансу.

Тема 14. Бухгалтерський облік у бюджетних установах

План рахунків. Меморіальні ордери. Журнал-Головна. Кореспонденція рахунків за основними господарськими операціями. Особливості бюджетного фінансування. Організація обліку фінансування. Головні та другорядні розпорядники кредитів.

Характеристика рахунків, призначених для обліку розрахунків з фінансування. Закриття залишку невикористаних кредитів. Поточний рахунок бюджетної установи. Облік операцій за поточним рахунком. Облік основних засобів і нематеріальних активів у бюджетних установах та його особливості. Облік зношування основних засобів.

Облік матеріалів, продуктів харчування, медикаментів, малоцінних і швидкозношуваних предметів.

Облік праці та заробітної плати у бюджетних організаціях, його особливості.

Особливості витрат бюджетної установи. Характеристика рахунків, що призначені для обліку витрат.

Тема 15. Оподаткування бюджетних установ. Неприбуткові організації

Госпрозрахункова діяльність бюджетних установ. Облік реалізації продукції госпрозрахункової діяльності. Облік використання позабюджетних коштів.

Особливості нарахування та сплата податку на прибуток у бюджетних організаціях, що здійснюють госпрозрахункову діяльність. Неприбуткові організації. Умови віднесення організацій до неприбуткових. Благодійні організації.

Особливості нарахування і сплати ПДВ у бюджетних організаціях. Збори до позабюджетних фондів та інші податки у бюджетних організаціях.

Тема 16. Звітність бюджетних організацій

Склад форм звітності бюджетних організацій. Порядок складання та подання звітності.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Облік у капітальному будівництві та будівельному виробництві

Розглядаються основні питання теми. Розв'язуються завдання з обліку матеріальних витрат запасів, витрат виробництва. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 2. Облік на підприємствах транспорту і зв'язку

Розглядаються основні питання теми. Вирішуються завдання за умови різного використання транспортних засобів, розв'язується задача із складанням балансу. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 3. Облік у сільському та лісному господарстві

Розглядаються основні питання теми. Вирішуються завдання з калькулювання собівартості продукції рослинництва і тваринництва. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 4. Організація обліку в торгівлі та громадському харчуванні

Розглядаються найважливіші питання теми.

Тема 5. Облік товарів та їх реалізації

Розглядаються основні питання теми. Розв'язується наскрізна задача. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 6. Облік витрат обігу та фінансових результатів

Розглядаються основні питання теми. Розв'язується наскрізна задача. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 7. Облік на підприємствах громадського харчування

Розглядаються основні питання теми. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 8. Облік на підприємствах побутового обслуговування

Розглядаються основні питання теми. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 9. Облік у банках

Розглядаються основні питання теми. Вирішуються завдання з обліку формування статутного капіталу, розрахункових операцій. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 10. Облік у страхових компаніях

Розглядаються основні питання теми. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 11. Облік в інвестиційних компаніях і довірчих товариствах

Розглядаються основні питання теми. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 12. Організація бюджетного обліку

Розглядаються основні питання теми.

Тема 13. Бюджетна класифікація та кошторис доходів і витрат бюджетної установи

Розглядаються основні питання теми. Вирішуються завдання. Здійснюється тестовий контроль знань.

Тема 14. Бухгалтерський облік у бюджетних установах

Розглядаються основні питання теми. Вирішуються завдання.

Тема 15. Оподаткування бюджетних установ. Неприбуткові організації

Розглядаються основні питання теми. Вирішуються завдання.

Тема 16. Звітність бюджетних організацій

Розглядаються основні питання теми. Здійснюється тестовий контроль знань.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студенти виконують контрольну роботу згідно з навчальним планом.

Контрольна робота містить три питання, на які необхідно дати короткі письмові відповіді, обсяг відповіді на одне питання — не більше двох сторінок.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за двома останніми цифрами номера своєї залікової книжки (див. таблицю).

Номер варіанта завдання	1	2	3	4	5	...	25
Дві останні цифри номера залікової книжки	01	02	03	04	05	...	25
	26	27	28	29	30	...	50
	51	52	53	54	55	...	75
	76	77	78	79	80	...	00

Студент вказує номер залікової книжки на титульній сторінці контрольної роботи. У разі відсутності цих даних робота не буде зарахована, її повертають студенту без рецензування.

Завдання для виконання контрольної роботи складається з двох частин — теоретичної та практичної. Студент повинен відповісти на обидва теоретичні питання і розв'язати ситуаційну задачу.

Відповіді на теоретичні питання після вивчення відповідної літератури даються у вигляді короткого реферату, що містить найважливіші моменти.

При розв'язуванні ситуаційної задачі студент складає журнал господарських операцій на основі наданої інформації, чинних законодавчих актів з обов'язковою кореспонденцією рахунків. При цьому необхідно пам'ятати, що один пункт завдання може потребувати опису кількох господарських операцій.

Основні вимоги до оформлення контрольної роботи

Мета виконання контрольної роботи — закріпити здобуті теоретичні знання і набуті навички практичної роботи бухгалтера.

Титульну сторінку контрольної роботи студент оформляє відповідно до методичних вказівок, розроблених МАУП.

Далі наводиться текст завдання і результати його виконання з короткими поясненнями. У роботі необхідно виділити розділи, вказані у завданні.

Наприкінці текстової частини роботи студент ставить особистий підпис і дату закінчення написання роботи, після цього наводить оформлений згідно з загальноприйнятими вимогами список використаної літератури.

Студент може написати роботу власноручно або надрукувати її. Контрольна робота може бути виконана в учнівському зошиті або на аркушах формату А4 (210×297 мм). Загальний обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 10 сторінок. На рецензування студент подає оригінал роботи.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

I. Теоретична частина

1. Перехід бухгалтерського обліку на положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО). Нормативно-правова база регулювання бухгалтерського обліку.
2. Склад форм звітності бюджетних організацій. Порядок складання та подання звітності.

II. Практична частина

Випущені банком акції номінальною вартістю 1000 грн кожна були продані по 1200 грн. Згодом ці акції були викуплені банком по 1500 грн і перепродані за 2000 грн кожна.

Скласти бухгалтерські проведення.

Варіант 2

I. Теоретична частина

1. Облік госпрозрахункової діяльності бюджетних установ. Облік реалізації продукції госпрозрахункової діяльності. Облік позабюджетних коштів.
2. Особливості бухгалтерського обліку у страхових організаціях. Облік їх страхової діяльності.

II. Практична частина

Фірмою “Київтурист” зареєстровано в січні 2001 р. такі господарські операції:

1. Отримано до каси готівку за придбану турпутівку в сумі 1200 грн.
2. Списано на реалізацію фактичну собівартість турпутівки у сумі 800 грн.
3. Нараховано ПДВ на вартість турпутівки.
4. Визначено фінансовий результат від реалізації турпутівки.
5. Нараховано податок на прибуток.
6. Наприкінці звітного періоду закривається рахунок фінансових результатів.

Скласти бухгалтерські проведення.

Варіант 3

I. Теоретична частина

1. Особливості обліку витрат бюджетної установи. Характеристика рахунків, призначених для обліку витрат.
2. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на організацію обліку.

II. Практична частина

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції та визначити суми виходячи з наведених даних.

До бюджетної установи надійшли:

- безкоштовно основні засоби за первісною вартістю 920 грн, знос — 410 грн;
- книги до бібліотеки вартістю 180 грн 80 коп., вартість початкових палітурних робіт — 48 грн;
- під час інвентаризації виявлено надлишки основних засобів, встановлено, що їх первісна вартість — 580 грн, знос — 350 грн;
- придбано за рахунок розрахунків у порядку планових платежів основні засоби вартістю 960 грн, у тому числі ПДВ — 160 грн.

Варіант 4

I. Теоретична частина

1. Особливості сільськогосподарського виробництва та їх вплив на організацію бухгалтерського обліку.
2. Характеристика рахунків, призначених для обліку фінансування. Особливості обліку в головних і другорядних розпорядників кредитів.

II. Практична частина

Залишок товару “А” у роздрібному торговому підприємстві у межах придбаних партій становить: 1-а партія — 50 шт. по 8 грн; 2-а партія — 70 шт. по 9 грн; 3-я партія — 80 шт. по 10 грн за одиницю.

Розрахувати суму націнки, собівартість реалізованого товару “А”, якщо у звітному періоді продано 90 одиниць товару “А” по 12 грн.

Варіант 5

І. Теоретична частина

1. Облік основних засобів у сільськогосподарських підприємствах відповідно до П(С)БО 7.
2. Облік матеріалів, продуктів харчування, медикаментів та малоцінних і швидкозношуваних предметів у бюджетних установах.

ІІ. Практична частина

Підприємством оптової торгівлі за договором придбана партія шампанського у заводу шампанських вин. Вартість договору становить 6000 грн, ПДВ — 1000 грн. У звітному періоді торговим підприємством реалізовано частину придбаного шампанського на суму 5280 грн.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку, включаючи нарахування збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства.

Варіант 6

І. Теоретична частина

1. Структура та облік витрат обігу торгових підприємств.
2. Форма бухгалтерського обліку в бюджетних організаціях. Меморіальні ордера.

ІІ. Практична частина

Визначити собівартість реалізованих овочів, якщо наприкінці року витрати до розподілу становлять 40 тис. грн, а реалізовано столових буряків 15 т по 1 грн за 1 кг, моркви — 5 т по 1,5 грн за 1 кг.

Варіант 7

І. Теоретична частина

1. Особливості бухгалтерського обліку в установах банку.
2. Облік у страхових організаціях. Облік витрат страхових компаній. Облік виплат страхових сум.

ІІ. Практична частина

У бюджетній установі:

1. Видано зі складу в експлуатацію малоцінних і швидкозношуваних предметів:
вартістю менше 10 грн за одиницю;
вартістю понад 10 грн за одиницю.
2. Зараховано в експлуатацію будівлю.
3. Отримано готівку в касу на виплату заробітної плати.
Відобразити бухгалтерські проведення.

Варіант 8

І. Теоретична частина

1. Облік реалізації продукції. Формування фінансових результатів на промислових підприємствах.
2. Бюджетна класифікація та кошториси доходів і витрат бюджетної установи.

ІІ. Практична частина

АТ “СКІФ” (покупець) придбало у ЗАТ “Укрмашпостач” (продавець) запасні частини на суму 48 тис. грн, у тому числі ПДВ 8000 грн. Транспортування вантажу зі складу продавця на склад покупця здійснювалося власним вантажним автомобілем покупця. Причому оплата праці водія становить 100 грн, нарахування становлять 37,5 %, списано бензин та ПММ на суму 100 грн.

Відобразити кореспонденцію рахунків у покупця за наведених умов.

Варіант 9

І. Теоретична частина

1. Особливості побудови обліку в торгових підприємствах.
2. Активи банку та їх облік.

ІІ. Практична частина

Приватне підприємство “Зоря” (покупець) придбало у ВАТ “Будсервіс” залізобетонні конструкції на суму 10 тис. грн, у тому числі ПДВ 2000 грн. Транспортування конструкцій здійснювалось авто-транспортом продавця. Причому оплата праці водія становить 100 грн, нарахування становлять 37,5 %, списано бензин та ПММ на суму 100 грн.

Відобразити кореспонденцію рахунків у продавця за наведених умов.

Варіант 10

I. Теоретична частина

1. Облік реалізації товарів за участю та без участі в розрахунках підприємств торгівлі.
2. Облік доходів і витрат банку.

II. Практична частина

ВАТ “Київ” придбало у приватного підприємства матеріали на суму 12 тис. грн, у тому числі ПДВ 2400 грн. Перевезення здійснювалося спеціалізованим автотранспортом підприємства АТП 0707, якому покупцем було нараховано плату — 360 грн, у тому числі ПДВ 72 грн. Оплата праці водія становить 100 грн, нарахування становлять 37,5 %, списано бензин та ПММ на суму 100 грн.

Відобразити кореспонденцію рахунків у АТП за наведених умов.

Варіант 11

I. Теоретична частина

1. Загальна характеристика чинників, які впливають на побудову бухгалтерського обліку в будівельній галузі.
2. Облік міжбанківських розрахунків. Система електронних платежів (СЕП).

II. Практична частина

Розрахувати вартість списання матеріалу “А” зі складу будівельних матеріалів у кількості 80 од. за методом ЛІФО (LIFO), ФІФО (FIFO), якщо на складі виявлено 100 од. матеріалу по 40 грн, 40 од. по 20 грн і 10 од. по 10 грн.

Відобразити операцію у кореспонденції рахунків.

Варіант 12

I. Теоретична частина

1. Особливості обліку в автотранспортних підприємствах.
2. Облік кредитних операцій. Облік факторингових, лізингових і довівчих операцій. Оподаткування банків.

II. Практична частина

Розрахувати вартість списання матеріалу “А” зі складу будівельних матеріалів у кількості 80 од. за методами середньозваженої, ідентифікованої собівартості, якщо на складі цей матеріал знаходиться у кількості: 100 од. по 50 грн, 20 од. по 60 грн і 50 од. по 80 грн.

Відобразити операцію у кореспонденції рахунків.

Варіант 13

I. Теоретична частина

1. Облік капітальних вкладень (інвестицій) і капітального будівництва (П(С)БО 12 “Фінансові інвестиції”).
2. Побудова обліку в комісійній торгівлі. Облік приймання товарів на комісію. Облік реалізації.

II. Практична частина

Оформити журнал реєстрації господарських операцій будівельного підприємства “Модерн”, вказати первинні документи та визначити необхідні суми. Дані наведено в табл. 1

Таблиця 1

Перелік господарських операцій будівельного підприємства “Модерн”

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1	Придбано матеріали для будівництва, у т. ч. ПДВ	1200
2	Відображено суму ПДВ	?
3	Списано матеріали для будівництва	1000
4	Нараховано заробітну плату зайнятим будівельними роботами	600
5	Утримано прибутковий податок з громадян	45
6	Утримано страхові збори до Пенсійного фонду, до Фонду соціального страхування на випадок безробіття	150
7	Проведено відрахування на соціальні заходи від нарахованої заробітної плати згідно з чинним законодавством	?
8	Введено в експлуатацію збудований об’єкт	10000

Варіант 14

I. Теоретична частина

1. Облік витрат у галузі рослинництва.
2. Облік і відображення фінансових результатів у торгових підприємствах.

II. Практична частина

Підприємство придбало автомобіль вартістю 6480 грн, який планується використовувати 3 роки і реалізувати за ціною не нижче 1/3 від початкової вартості. Розрахувати щомісячну суму амортизаційних відрахувань за кумулятивним методом розрахунку зносу.

Варіант 15

I. Теоретична частина

1. Загальна характеристика чинників, які впливають на побудову бухгалтерського обліку на підприємствах транспорту.
2. Побудова обліку в роздрібній торгівлі.

II. Практична частина

Автотранспортне підприємство виконало перевезення на суму 270 тис. грн (у тому числі ПДВ — 45 тис. грн):

- сплачено готівкою — 180 тис. грн, у тому числі ПДВ — 30 тис. грн;
- пред'явлено рахунки до оплати — 90 тис. грн, у тому числі ПДВ — 15 тис. грн.

Прямі витрати становили:

- витрати ПММ — 67 тис. грн;
- оплата праці водіїв — 50 тис. грн;
- збори на пенсійне та соціальне страхування — 20 тис. грн.

Загальновиробничі витрати:

- заробітна плата диспетчерів — 8000 грн;
- збори на пенсійне та соціальне страхування — 3000 грн;
- знос автомобілів допоміжного складу — 800 грн.

Відобразити бухгалтерські проведення.

Варіант 16

I. Теоретична частина

1. Порядок ведення Книги купівлі продукції. Податкова накладна. Порядок ведення Книги реалізації товарів. Порядок застосування товарно-касової книги.
2. Облік витрат на тваринництво.

II. Практична частина

На основі даних господарських операцій у будівельній організації “Будсервіс” (табл. 2) потрібно:

- 1) відобразити бухгалтерські проведення, використовуючи рахунки класу 8;
- 2) відобразити бухгалтерські проведення, не використовуючи рахунки класу 8;
- 3) відкрити рахунки синтетичного обліку.

Рахунок _____

Дебет				Кредит			
№ операції	За кредитом рахунків		Разом	№ операції	За дебетом рахунків		Разом
Сальдо				Сальдо			

Таблиця 2

Зміст господарських операцій будівельної організації “Будсервіс”

Зміст операції	Сума, грн.
Відпущені зі складу виробничі запаси і малоцінні та швидкозношувані предмети для власних потреб:	
виробництва продукції	41000
загальновиробничих потреб	8000
виправлення браку	1000
забезпечення збуту продукції	5000
загальногосподарських потреб	13000
виконання досліджень та розробок	1600
утримання об'єктів житлово-комунального господарства	7000
капітального будівництва	25000

Варіант 17

I. Теоретична частина

1. Загальна характеристика чинників, які впливають на побудову бухгалтерського обліку в сільському господарстві.
2. Облік будівництва об'єктів основних засобів підрядним і господарським способом.

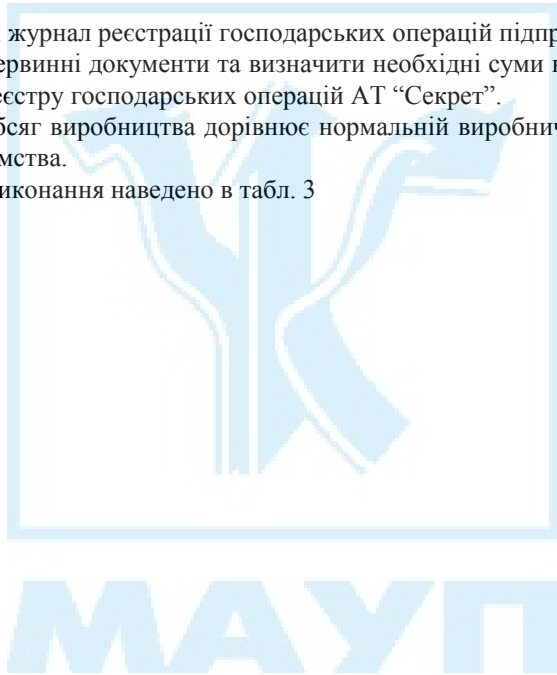
II. Практична частина

Оформити журнал реєстрації господарських операцій підприємства.

Вказати первинні документи та визначити необхідні суми на підставі наведеного реєстру господарських операцій АТ "Секрет".

Фактичний обсяг виробництва дорівнює нормальній виробничій потужності підприємства.

Дані для виконання наведено в табл. 3

Таблиця 3

Рєєстр господарських операцій АТ “Сєкрет”

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1	Нараховано знос: основних засобів загальновиробничого призначення нематеріальних активів загальновиробничого призначення	25420 2500
2	Списано матеріали на витрати з обслуговування виробництва	560
3	Видано начальнику цеху К. О. Ткаченко аванс на відрядження	150
4	Нараховано зарплату апарату управління цехами Здійснено відрахування згідно з чинним законодавством	7560 ?
5	Затверджено авансовий звіт начальнику цеху	130
6	Повернуто залишок невикористаного авансу К. О. Ткаченко	?
7	Нараховано: забезпечення відпусток загальновиробничого персоналу опалення та освітлення водопостачання	750 310 120
8	Списано: змінні загальновиробничі витрати постійні загальновиробничі витрати	? ?

Варіант 18*I. Теоретична частина*

1. Організація обліку на підприємствах громадського харчування.
2. Облік касових операцій у банку.

II. Практична частина

На підставі журналу-ордера № 3 (табл. 4) скласти бухгалтерські проведення, сформулювати зміст господарських операцій торгового підприємства “Промінь” і вказати первинні бухгалтерські документи.

Таблиця 4

Журнал-ордер № 3 за квітень 2000 р. торгового підприємства “Промінь”

У дебет рахунків	З кредиту рахунків					
	26	28	36	70	90	Разом
20						
22						
23						
28						
30			100			100
31			3500			3500
34			400			400
36				6600		6600
63			150			150
68						
79			90		4200	4290
90	600	3600				4200
92		80				80
93	60					60
94	50	120				170
99		300				300
Разом	710	4100	4240	6600	4200	19850

Варіант 19*I. Теоретична частина*

1. Особливості бухгалтерського обліку в страхових організаціях.
2. Облік руху та зносу основних засобів у бюджетних установах.

II. Практична частина

У відділенні “Промінвестбанку” за січень 2001 р. виконано такі господарські операції.

1. Відпущено для потреб банку і списано матеріали на суму 200 грн.
  2. Нараховано та отримано з клієнта банку відсотки у сумі 120 грн за наданий банком кредит.
  3. Частину нерозподіленого прибутку минулого року у сумі 15 тис. грн направлено на поповнення резервного капіталу банку.
  4. Із каси банку видано клієнту по чеку готівку в сумі 9 тис. грн.
- Відобразити господарські операції в кореспонденції рахунків.

Варіант 20

І. Теоретична частина

1. Неприбуткові організації та особливості обліку їх діяльності.
2. Організація обліку на підприємствах побутового обслуговування.

ІІ. Практична частина

У районному відділі народної освіти, що знаходиться на бюджетному фінансуванні, за липень 2000 р. зареєстровані такі господарські операції.

1. Видано зі складу в експлуатацію малоцінні та швидкозношувани предмети:
  - а) вартістю менше 10 грн за одиницю на суму 100 грн;
  - б) вартістю понад 10 грн за одиницю на суму 300 грн.
2. Нараховано заробітну плату:
  - а) виробничому персоналу у сумі 1000 грн;
  - б) адміністрації в сумі 600 грн.

Відобразити господарські операції в кореспонденції рахунків.

Варіант 21

І. Теоретична частина

1. Облік необоротних активів згідно з П(С)БО на підприємствах транспорту. Облік рухомого складу основних засобів на підприємствах транспорту.
2. Облік операцій пластиковими картками та дорожніми чеками у банках.

ІІ. Практична частина

Засновниками до статутного капіталу внесено вантажний автомобіль вартістю 5640 грн. Нараховано і сплачено плату за державну реєстрацію та інші витрати у сумі 100 грн.

Відобразити бухгалтерські проведення.

Варіант 22

І. Теоретична частина

1. Облік реалізації та фінансових результатів на підприємствах транспорту.
2. Облік витрат діяльності торгових підприємств (адміністративні, витрати на збут, інші витрати операційної діяльності).

II. Практична частина

Підприємство роздрібної торгівлі “Тетерів” придбало товари на суму 1200 грн (у тому числі ПДВ — 200 грн). Витрати на транспортування становлять 120 грн (у тому числі ПДВ — 20 грн). На придбаний товар встановлено торговельну націнку на суму 550 грн. Розрахунки за товар здійснювались на умовах попередньої оплати.

Відобразити господарські операції в кореспонденції рахунків, розрахувати суму оприбуткування товару.

Варіант 23

I. Теоретична частина

1. Поняття торгівлі, види торгових підприємств. Нормативно-правова база при здійсненні торговельної діяльності. Формування цін на товари та контроль за їх дотриманням.
2. Облік обмінних операцій у комерційних банках.

II. Практична частина

У дитячому садку “Сонечко”, що знаходиться на бюджетному фінансуванні, за липень 2000 р. зареєстровано такі господарські операції.

1. Надійшло фінансування на бюджетний рахунок розпорядника кредитів нижчого рівня на суму 10 млн грн.
  2. Отримано в касу готівку з поточного рахунка банку в сумі 200 грн.
  3. Оплачено з бюджетного рахунка рахунки постачальників у сумі 700 грн.
  4. Закрито використані кредити наприкінці року на суму 300 грн.
- Відобразити господарські операції в кореспонденції рахунків.

Варіант 24

I. Теоретична частина

1. Розрахунок та облік торговельної націнки у роздрібній торгівлі згідно з П(С)БО 9.
2. Використання та облік позабюджетних засобів бюджетних установ.

II. Практична частина

Виходячи з формули номера аналітичного особового рахунка складіть номер особового рахунка, відкритого за короткостроковими депо-

зитами, які залучені від банку “Електрон” на балансовому рахунку 7012 “Відсоткові витрати за короткостроковими депозитами інших банків”, якщо відомо:

- номер банку “Електрон” за міжбанківськими розрахунками 322636;
- номер особового рахунка по порядку 016.

Варіант 25

I. Теоретична частина

1. Облік реалізації товарів у кредит.
2. Облік довгострокових фінансових інвестицій.

II. Практична частина

У національній страховій компанії “Поліс” за січень 2001 р. зареєстровано такі господарські операції.

1. Укладено договір страхування товариства “Зеніт” на суму 2000 грн.
  2. Сплачено (реалізовано) страхові платежі на суму 1500 грн.
  3. Виплачено страхові платежі на суму 1500 грн.
  4. Розраховано величину резерву незароблених премій.
- Відобразити господарські проведення.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Перехід бухгалтерського обліку на положення (стандарту) бухгалтерського обліку (П(С)БО).
2. Галузева побудова економіки. Чинники, які впливають на побудову бухгалтерського обліку в окремих галузях народного господарства.
3. Характеристика окремих чинників, які впливають на побудову бухгалтерського обліку, та їх класифікація.
4. Основні методи обліку затрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції в галузях народного господарства та їх характеристика.
5. Використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій в окремих галузях народного господарства.
6. Особливості обліку у виробничих галузях народного господарства.
7. Особливості обліку у невиробничих галузях народного господарства.

8. Загальна характеристика чинників, які впливають на побудову бухгалтерського обліку в будівельній галузі.
9. Облік капітальних вкладень (інвестицій) і капітального будівництва (П(С)БО 12 “Фінансові інвестиції”).
10. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
11. Заказники і підрядники. Фінансування капітальних вкладень. Облік будівництва, яке виконують підрядним і господарським способом.
12. Облік виробничих запасів у будівництві відповідно до П(С)БО 9.
13. Облік виробничих витрат та їх розподілення.
14. Облік затрат за економічними елементами витрат і статтями калькуляції згідно з П(С)БО 16.
15. Облік завершеного капітального будівництва (введення в дію виробничих потужностей та об’єктів).
16. Загальна характеристика чинників, які впливають на побудову бухгалтерського обліку на підприємствах транспорту і зв’язку.
17. Первинні документи з обліку перевезення вантажів.
18. Облік необоротних активів згідно з П(С)БО. Облік рухомого складу основних засобів на підприємствах транспорту.
19. Віднесення транспортних витрат при перевезенні вантажів.
20. Облік виробничих запасів за новими стандартами бухгалтерського обліку.
21. Особливості обліку перевезення пасажирів і транспортування вантажів.
22. Облік реалізації та фінансових результатів на підприємствах транспорту і зв’язку.
23. Загальна характеристика чинників, які впливають на побудову бухгалтерського обліку в сільському господарстві.
24. Облік оплати праці у сільськогосподарських підприємствах.
25. Особливості обліку капіталу сільськогосподарського підприємства.
26. Особливості обліку основних засобів у сільськогосподарських підприємствах.
27. Облік витрат на формування основного стада (субрахунок 155).
28. Облік тварин на вирощуванні та відгодівлі (рахунок 21).
29. Структура і основні принципи обліку витрат на виробництво сільськогосподарської продукції.
30. Облік затрат за економічними елементами витрат і статтями калькуляції.
31. Облік витрат і обчислення продукції рослинництва.
32. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції тваринництва.

33. Облік витрат і калькулювання собівартості допоміжних виробництв сільськогосподарських підприємств.
34. Облік витрат і калькулювання собівартості промислових підприємств.
35. Облік бартерних операцій у сільськогосподарських підприємствах.
36. Особливості відпускання та реалізації сільськогосподарської продукції.
37. Облік фінансових результатів у сільськогосподарських підприємствах.
38. Особливості обліку в селянських (фермерських) господарствах.
39. Поняття торгівлі, види торгових підприємств. Нормативно-правова база при здійсненні торговельної діяльності.
40. Формування цін на товари та контроль їх дотримання.
41. Побудова обліку в оптовій торгівлі.
42. Облік надходження і реалізації товарів у оптових торгових підприємствах.
43. Облік реалізації товарів транзитом: за участю в розрахунках і без участі в розрахунках.
44. Побудова обліку в роздрібній торгівлі.
45. Облік надходження і реалізації товарів у роздрібних торгових підприємствах.
46. Облік тари в роздрібних підприємствах.
47. Розрахунок та облік торговельної націнки у роздрібній торгівлі згідно з П(С)БО 9.
48. Облік реалізації товарів у кредит.
49. Побудова обліку в комісійній торгівлі.
50. Облік витрат діяльності торгових підприємств (адміністративні, витрати на збут, інші витрати операційної діяльності).
51. Облік фінансових результатів у торгових підприємствах.
52. Види фінансових закладів.
53. План рахунків бухгалтерського обліку в банках.
54. Активи банку та їх облік.
55. Облік капіталу банку.
56. Облік активних і пасивних операцій банку.
57. Облік доходів і витрат банку.
58. Облік кредитних операцій банку.
59. Облік факторингових, лізингових і довірчих операцій банку. Оподаткування банків.

60. Облік міжбанківських розрахунків.
61. Система електронних платежів (СЕП).
62. Рахунки ЛОРО і НОСТРО. Облік касових операцій у банках.
63. Організація обліку у страхових компаніях.
64. Облік формування і розміщення страхових резервів.
65. Облік витрат страхових компаній.
66. Облік виплат страхових сум.
67. Організація бюджетного обліку.
68. Бюджетна класифікація та кошторис доходів і витрат бюджетної установи.
69. План рахунків бухгалтерського обліку бюджетної установи.
70. Форма бухгалтерського обліку в бюджетних організаціях.
71. Меморіальні ордери.
72. Облік необоротних активів у бюджетних установах.
73. Облік матеріалів, продуктів харчування, медикаментів та малоцінних і швидкозношуваних предметів у бюджетних установах.
74. Облік праці, оплати праці та нарахувань у бюджетних установах, його особливості.
75. Характеристика рахунків, призначених для обліку фінансування бюджетної установи. Особливості обліку у головних і другорядних розпорядників коштів.
76. Особливості обліку витрат бюджетної установи. Характеристика рахунків, призначених для обліку витрат.
77. Облік госпрозрахункової діяльності бюджетних установ. Облік реалізації продукції госпрозрахункової діяльності. Облік використання позабюджетних коштів.
78. Склад форм звітності бюджетних організацій. Порядок складання та подання звітності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До тем 1–8

Нормативна

1. *Конституція* України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР.
2. *Закон* України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XIV (із змін. і доп.).
3. *Закон* України “Про відпустки” від 15.11.96 № 504/ 96-ВР.
4. *Закон* України “Про власність” від 07.02.91 № 698-XII (із змін. і доп.).

5. *Закон України* “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 23.03.99 № 539.
6. *Закон України* “Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості і розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік” від 25.12.98 № 366.
7. *Закон України* “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування і послуг” від 01.06.2000 № 1776-III.
8. *Закон України* “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування” від 26.06.97 № 400/97-ВР (із змін. і доп.).
9. *Закон України* “Про колективні договори й угоди” № 3356-XII.
10. *Закон України* “Про оплату праці” від 24.03.95 № 108/95-ВР.
11. *Закон України* “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 № 283/97-ВР (із змін. і доп.).
12. *Закон України* “Про підприємництво” від 07.02.91 № 698-XII.
13. *Закон України* “Про підприємства в Україні” від 27.03.91 № 887-XII (із змін. і доп.).
14. *Закон України* “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 05.04.01 № 2346-III.
15. *Закон України* “Про плату за землю” від 03.07.92 № 2535-XII (із змін. і доп.).
16. *Закон України* “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин” від 11.12.91 № 1963-XII (із змін. і доп.).
17. *Закон України* “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР (із змін. і доп.).
18. *Закон України* “Про систему оподаткування” від 25.06.91 № 1251-XII (із змін. і доп.).
19. *Закон України* “Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 22.02.01 № 2272-III.
20. *Закон України* “Про фіксований сільськогосподарський податок” від 17.12.98 № 320-XIV (із змін. і доп.).
21. *Земельний кодекс України* від 18.12.90 № 561-XII (із змін. і доп.).
22. *Кодекс законів про працю України* від 10.12.71 № 322-VIII.
23. *Цивільний кодекс України* від 02.01.91 (із змін. і доп.).
24. *Про заходи щодо підвищення відповідальності за розрахунки з бюджетами й державними цільовими фондами: Указ Президента України* від 04.03.98 № 167/98.
25. *Про прибутковий податок з громадян: Декрет Кабінету Міністрів України* від 26.12.92 № 13-92.

26. *Порядок* ведення Книги обліку придбання товарів (робіт, послуг): Затв. наказом ДПАУ від 30.05.97 № 165, зареєстровано у Мін'юсті України 23.06.97 № 233/2037 (із змін. і доп.).
27. *Порядок* ведення Книги обліку продажу товарів (робіт, послуг): Затв. наказом ДПА України від 30.05.97 № 135 (із змін. і доп.).
28. *Порядок* нарахування, виплат і використання коштів, спрямованих для виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам за продані ними переробним підприємствам молоко та м'ясо в живій вазі: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.99 № 805.
29. *Порядок* складання декларації про прибуток підприємства: Затв. наказом ДПАУ від 08.07.97 № 214, зареєстровано у Мін'юсті України 14.08.97 № 313/2117 (із змін. і доп.).
30. *Порядок* сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування за окремими видами господарських операцій: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.98 № 1740 (із змін. і доп.).
31. *Інструкція* про порядок обчислення і сплати підприємствами, установами, організаціями і громадянами збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, інших платежів, а також обліку їх надходження до Пенсійного фонду України: Затв. постановою правління Пенсійного фонду України від 03.06.99 № 4-6, зареєстровано в Мін'юсті України 05.07.99 № 436/3729.
32. *Інструкція* про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Мінфіну України від 30.11.99 № 291, зареєстровано в Мін'юсті України 21.12.99 № 893/4186.
33. *Інструкція* про порядок державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, що перебуває у власності юридичних та фізичних осіб: Затв. наказом Держкомітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 09.06.98 № 121, зареєстровано у Мін'юсті України 26.06.98 № 399/2839.
34. *Питання* складання фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 24.02.2000 № 37.
35. *Про втрату* чинності та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів з питань бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 26.05.2000 № 115.
36. *Про порядок* продажу товарів безмитними магазинами: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.98 № 984.
37. *Про порядок* ввезення та обсяги товарів, що використовуються для будівництва і виробничої діяльності підприємств із виробництва автомобілів і запасних частин до них і не оподатковуються під час

- везення їх на митну територію України: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.01.98 № 89.
38. *Про реалізацію статті 2 Закону України “Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік” у бюджетних установах, організаціях, апараті органів виконавчої влади, прокуратури, судів та інших органів:* Постанова Кабінету Міністрів України від 29.01.99 № 106.
  39. *Про порядок повідомної реєстрації галузевих і регіональних угод, колективних договорів, положень про преміювання:* Постанова КМУ від 05.04.94 № 225.
  40. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291, зареєстровано у Міністерстві юстиції України 21.12.99 за № 892/4185.
  41. *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні:* Затв. постановою Правління Національного банку України від 19.02.01 № 72.
  42. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
  43. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
  44. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
  45. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
  46. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
  47. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок і змін у фінансових звітах”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137.
  48. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92.
  49. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”:* Затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 № 242.

50. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246.
51. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 12 “Фінансові інвестиції”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 17.05.2000 № 91.
52. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 290.
53. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19.01.2000 № 27/4248.
54. *Про нарахування* амортизації за основними засобами, отриманими безкоштовно: Лист ДПАУ від 01.07.98 № 7866/10/15-1117.
55. *Методичні рекомендації* з перенесення сальдо рахунків і субрахунків попереднього Плану рахунків бухгалтерського обліку виробничо-господарської діяльності об'єднань, підприємств і організацій на рахунки і субрахунки Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291: Лист Міністерства фінансів України від 04.02.2000 № 18-424.
56. *Методичні рекомендації* по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 156.
57. *Порядок* реєстрації та ведення книг обліку розрахункових операцій та розрахункових книжок: Затв. наказом ДПА України від 01.12.2000 № 614.

Спеціальна

58. *Автомобиль на предприятии: от приобретения до ликвидации.* — Серія “Підприємство”. — 2000 — С. 146.
59. *Аптечные учреждения: особенности и организация учета.* — Серія “Підприємство”. — 2000 — С. 260.
60. *Бухгалтерский учет торговой деятельности.* — К.: Ярославия, 2000.
61. *Бухгалтерський облік: особливості в галузях / Г. П. Журавель, Я. Д. Крупка та ін.* — Тернопіль: Екон. думка, 1999.
62. *Бухоблік за національними стандартами.* — Тернопіль: Екон. думка, 2000. — С. 236.
63. *Грабова Н. Н., Добровский В. Н.* Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях. — К.: А. С. К., 2000.

64. *Договор* комиссии: налогообложение и бухгалтерский учет. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 60.
65. *Договор* комиссии: налогообложение. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 64.
66. *Макарець В. О.* Бухгалтерский и налоговый учет в торговле: Практическое пособие. — К., 2000. — С. 288.
67. *Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Зб. нормативних актів станом на 20.02.2000.* — К.: Юрінком Інтер, 2000.
68. *Нормы естественной убыли при перевозках и хранении.* — Серия “Бухгалтерський облік 2000”. — 2000.
69. *Общепит:* особенности учета. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 146.
70. *Оптовая торговля: порядок ведения бухгалтерского учета.* — Серия “Підприємство”. — 2000 — С. 146.
71. *Порядок обліку бракованих товарів.* — Серия “Бухгалтерський облік 2000”. — 2000.
72. *Посреднические операции, налоговый и бухгалтерский учет.* — Серия “Бухгалтерський облік та управлінське консультування”. — 2000.
73. *Про бухгалтерський облік операцій, що підлягають патентуванню.* — Серия “Бухгалтерський облік 2000”. — 2000.
74. *Проектно-изыскательские работы: налогообложение и бухгалтерский учет.* — Серия “Підприємство”. — 2000 — С. 172.
75. *Про якість та безпеку харчових продуктів.* — Серия “Бухгалтерський облік 2000”. — 2000.
76. *Розничная торговля: новое в бухгалтерском учете.* — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 146.
77. *Семенченко Ж.* Автомобиль на предприятии: от приобретения до ликвидации. — Харьков: Фактор, 2000.
78. *Создание и деятельность сельскохозяйственных предприятий.* — Серия “Бухгалтерський облік та управлінське консультування”. — 2000.
79. *Солошенко Л.* Особенности учета в общепите в соответствии с П(С)БУ. — Харьков: Фактор, 2000.
80. *Солошенко Л.* Розничная торговля: новое в бухгалтерском учете. — Харьков: Фактор, 2000.
81. *Сопко В. В., Пархоменко В. М.* Бухгалтерський облік у підприємницькій діяльності. — К.: Техніка, 1993. — 222 с.

82. *Строительство*: особенности бухгалтерского и налогового учета. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 456.
83. *Ткаченко Н. М.* Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України. — 5-те вид. — К.: А. С. К., 2000. — 784 с.
84. *Туризм*: организация и учет. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 236.
85. *Учебные заведения*: организация и учет. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 648.
86. *Учет автоперевозок*. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 146.
87. *Учет в производстве по П(С)БУ*. — Серия “Підприємство”. — 2000. — С. 36.
88. *Учет запасов в торговле*: В 3 ч. — Серия “Бухгалтерський облік та управлінське консультування”. — 2000.

До тем 9–11

Нормативна

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III.
2. *Положення* про міжбанківські розрахунки в Україні: Затв. постановою Правління НБУ від 08.10.98 № 414 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1998. — Вип. 11. — С. 36–92.
3. *Положення* про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України: Затв. постановою Правління НБУ від 30.12.98 № 566 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1999. — Вип. 3. — С. 14.
4. *Положення* про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих втрат за позиками комерційних банків: Затв. постановою Правління НБУ 29.09.97 № 323 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1997. — Вип. 11. — С. 40.
5. *Положення* про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Затв. постановою Правління НБУ від 19.02.01 № 72.
6. *Інструкція* № 1 “З організації емісійно-касової роботи в установах банків України”: Затв. постановою Правління НБУ від 02.02.95 № 129, у ред. постанови Правління НБУ від 13.10.97 № 347 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1997. — Вип. 1. — С. 35.

7. *Інструкція* про безготівкові розрахунки в національній валюті в Україні: Затв. постановою Правління НБУ від 29.03.01 № 135.
8. *Інструкція* № 4 “Про організацію роботи з готівкою обігу установами банків України”: Затв. постановою Правління НБУ від 13.10.97 № 335.
9. *Інструкція* про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України: Затв. постановою Правління НБУ від 21.11.97 № 338, у ред. постанови Правління НБУ 16.12.98 № 520 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1998. — Вип. 1. — Ч. 2. — С. 3; 1999. — Вип. 1. — С. 26–39.
10. *Інструкція* з бухгалтерського обліку операцій із цінними паперами установ комерційних банків України: Затв. постановою Правління НБУ від 30.12.97 № 446 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1998. — Вип. 2. — С. 5–35.
11. *Інструкція* з бухгалтерського обліку основних засобів та нематеріальних активів комерційних банків України: Затв. постановою Правління НБУ від 21.04.98 № 155 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1998. — Вип. 2. — С. 13.
12. *Інструкція* про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків: Затв. постановою Правління НБУ від 14.04.98 № 141 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1998. — Вип. 7. — С. 11–69.
13. *План* рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України: Затв. постановою Правління НБУ від 21.11.97 № 338, у ред. постанови Правління НБУ 16.12.98 № 520 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1999. — Вип. 1. — Ч. 1. — С. 15–36.
14. *Правила* бухгалтерського обліку процентних та комісійних доходів і витрат банків: Затв. постановою Правління НБУ від 25.09.97 № 316 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 1997. — Вип. 11. — С. 25–33.

Спеціальна

15. *Банковское дело: стратегическое руководство.* — М.: Изд-во АО “Консалтбанкир”, 1998. — 432 с.
16. *Кириленко В. Б.* Бухгалтерські записи за операціями комерційних банків. — К., 1999.
17. *Кіндрацька Л. М.* Бухгалтерський облік у комерційних банках України. — К., 1999. — 432 с.
18. *Кіндрацька Л. М.* Бухоблік і прийняття рішень в банках. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000.
19. *Миддлтон Д.* Бухгалтерский учет и принятие финансовых решений. — М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. — 408 с.
20. *Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку:* Пер. з англ. / За ред. С. Ф. Голова. — К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998. — 736 с.
21. *Облік і аудит у комерційних банках /* За ред. проф. А. М. Герсимо-вича. — К., 1999.

До тем 12–16

Нормативна

1. *Конституція* України від 28 червня 1996 р.
2. *Закон* України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XIV (із змін, і доп.).
3. *Закон* України “Про відпустки” від 15.11.96 № 504/96-ВР.
4. *Закон* України “Про власність” від 07.02.91 № 698-XII (із змін, і доп.).
5. *Закон* України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 23.03.99 № 539.
6. *Закон* України “Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості і розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік” від 25.12.98 № 366.
7. *Закон* України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування” від 26.06.97 № 400/97-ВР (із змін, і доп.).
8. *Закон* України “Про колективні договори й угоди” № 3356-XII.
9. *Закон* України “Про оплату праці” від 24.03.95 № 108/95-ВР.
10. *Закон* України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 № 283/97-ВР.
11. *Закон* України “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин” від 11.12.91 № 1963-XII (із змін, і доп.).

12. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР (із змін. і доп.).
13. Закон України “Про систему оподаткування” від 25.06.91 № 1251-ХІІ (із змін. і доп.).
14. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 № 322-VIII.
15. Цивільний кодекс України від 02.01.91 (із змін. і доп.).
16. Про заходи щодо підвищення відповідальності за розрахунки з бюджетами й державними цільовими фондами: Указ Президента України від 04.03.98 № 167/98.
17. Про прибутковий податок з громадян: Декрет КМУ від 26.12.92 № 13-92.
18. Положення по бухгалтерському обліку операцій в іноземній валюті: Затв. наказом Мінфіну України від 14.02.96 № 29.
19. Положення “Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку”: Затв. наказом Мінфіну України від 24.05.94 № 88.
20. Положення про єдиний казначейський рахунок: Наказ ГУ ДКУ від 21.03.97 № 28.
21. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Затв. постановою Правління НБУ від 19.02.01 № 72.
22. Положення “Про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні”: Затв. постановою КМУ від 03.04.93 № 250.
23. Положення про порядок визначення амортизації та віднесення амортизаційних відрахувань на затрати виробництва та обігу: Затв. постановою КМУ від 06.09.96 № 1075.
24. Положення про складання єдиного кошторису доходів і видатків бюджетних установ: Постанова КМУ від 21.02.97 № 180.
25. План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ: Затв. наказом Головного управління Державного казначейства України № 114, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.12.99 № 890/4183.
26. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ: Затв. наказом Головного управління Державного казначейства України від 20.12.99 № 114.
27. Інструкція ДПІ “Про прибутковий податок з громадян”: Затв. наказом від 21.04.93 № 12.
28. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті в Україні: Затв. постановою Правління НБУ від 29.03.01 № 135.

29. *Інструкція* “Про порядок обчислення і сплати підприємствами, установами, організаціями та громадянами страхових внесків до Пенсійного фонду України, а також обліку надходження і витрачання його коштів” від 06.09.96 № 11-1.
30. *Інструкція* про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання: Затв. наказом Держказначейства України від 27.07.2000 № 68, зареєстрована в Мін’юсті України 01.08.2000 № 570/4791.
31. *Інструкція* № 3 “Про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті”: Затв. постановою Правління НБУ від 27.05.96 № 121.
32. *Про бухгалтерський облік фінансової допомоги на зворотній основі*: Лист Мінфіну України від 17.02.94 № 18-422.
33. *Про дооцінку матеріальних цінностей бюджетних установ*: Лист ГУ ДКУ від 11.12.96 № 07-10/113-2408.
34. *Про затвердження* Вказівок про порядок складання річної бухгалтерської звітності установами і організаціями, що утримуються за рахунок Державного та місцевих бюджетів: Наказ ГУ ДКУ від 20.12.96 № 124.
35. *Про затвердження* порядку обчислення середньої заробітної плати: Постанова КМУ від 08.02.95 № 100.
36. *Про упорядкування* умов оплати праці працівників окремих галузей бюджетної сфери: Постанова КМУ від 29.05.96 № 568.
37. *Типові форми* первинного обліку касових операцій: Затв. наказом Міністерства статистики України від 15.02.1996 № 51.

Спеціальна

38. *Методичні вказівки* з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті підприємствами, установами і організаціями, що утримуються за рахунок коштів Державного та місцевих бюджетів: Наказ ГУ ДКУ від 11.12.96 № 07-01/118-2407.
39. *Методичні вказівки* з окремих питань бухгалтерського обліку основних засобів підприємствами, установами і організаціями, що утримуються за рахунок бюджетних коштів: ГУ ДКУ від 19.12.96 № 07-08/124-2508.
40. *Белов А. Н.* Бухгалтерский учет в учреждениях непромышленной сферы. — М.: Финансы и статистика, 1995.

41. *Бухоблік і прийняття рішень в бюджетних організаціях*: Навч.-метод. посіб. для самостійної роботи. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000.
42. *Ворончук П. Т., Онищук В. М.* Довідник з питань бухгалтерського обліку. — К.: Україна, 1991.
43. *Свірко С. В.* Бухгалтерський облік і прийняття рішень у бюджетних організаціях. — К., 2000.
44. *Ткаченко І.* Звітність бюджетних організацій: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства”	5
Плани семінарських і практичних занять	9
Вказівки до виконання контрольної роботи	11
Завдання для контрольних робіт	13
Контрольні питання	26
Список рекомендованої літератури	29

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
Л. С. Тоболіч
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-755

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП